

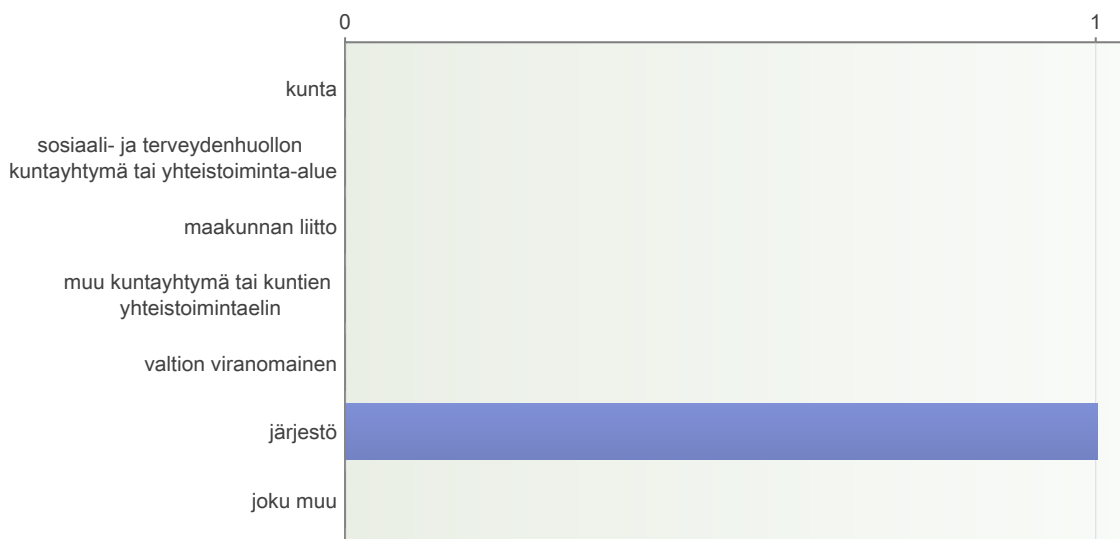
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Suomen Yrittäjät ry	Susanna Kallama	susanna.kallama@yrittaja.fi / puh. 040 587 2445		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Suomen Yrittäjät jakaa hallituksen sote-uudistukselle asettamat tavoitteet. Tavoitteita ei kuitenkaan saavuteta hallintorakenteita muuttamalla. Tarvitaan rohkeaa toimintatapojen uudistamista, mikä on mahdollista vain avoimen kustannus- ja laatuvertailun sekä terveen kilpailun avulla. Tästä syystä valinnanvapaus on koko sote-uudistuksen tärkein elementti. Sen myötä voidaan lisätä sote-palveluiden saatavuutta, laatua ja tehokkuutta ja edistää innovaatioiden leviämistä. Toimivaan valinnanvapauteen liittyy kiinteänä osana asiakkaalle annettava riippumaton palveluohjaus, joka ei ohjaa jatkohoidon tarpeessa olevaa asiakasta ainoastaan palveluntuottajan omiin tuotantoyksikköihinsä

Valinnanvapaus pitää toteuttaa kattavasti, jotta asiakkaan vaikutusvalta häntä koskeviin palveluihin kasvaa. Useat tutkimukset kertovat, että tämä on myös kansalasten tahto. Esimerkiksi vuonna 2014 Aula Research Oy tekemässä kyselytutkimuksessa valinnanvapautta kannatti

72 % kansalaisista

66 % kuntapäätäjistä

68 % sote-vaikuttajista.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen tavoittelema kustannusten kasvun hillintä voidaan saavuttaa vain, jos sote-palveluiden tuottaminen avataan terveelle kilpailulle. Noin 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite voidaan saavuttaa tuomalla riittävän suuri euromääräinen markkina terveen kilpailun piiriin. Terveen kilpailun tuominen sote-palveluihin ja muihin palveluihin onnistuu lisäämällä rohkeasti valinnanvapautta sekä velvoittamalla maakunnat käyttämään monituottajamallia laajasti myös ei-valinnanvapauden piiriin kuuluvien palvelujen tuottamisessa.

Valinnanvapauden pitää olla pääsääntö perustason sote-palveluissa ja sitä välttämätöntä hyödyntää soveltuvin osin myös erikoistason palveluissa. Lisäksi ostopalveluja ja palveluseteliä tulee olla velvollisuus käyttää kaikissa muissa maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvissa palveluissa, pois lukien selvästi luonnollisen monopolin kaltainen palvelutuotanto.

Samalla pitää varmistaa, että syntyy toimivat markkinat, joilla on tilaa ja todelliset toimintamahdollisuudet myös pienillä ja keskisuurilla yrityksillä yksityrittäjät mukaan lukien. Maakunnille tulee osana järjestämisvastuuta antaa myös nimenomainen laissa määritelty vastuu huolehtia sote-palvelumarkkinoiden kehittymistä.

Kuten KKV:n tekemissä arvioissa ja hallituksen sote-uudistuksen tausta-aineistoissa todetaan, on uudemmassa empiirisessä tutkimuksessa vahvistunut näyttö siitä, että sote-palvelut ovat laajasti talouden yleisten lainalaisuuksien piirissä ja että kilpailulla on tuottavuuden paranemisen kautta olennaisissa seikoissa positiivinen vaikutus johtamiseen sekä terveydenhuollon vaikuttavuuteen.

Lisäksi tavoitteen saavuttaminen edellyttää kustannusten avaamista ja kustannuskasvun rajaamista. Kustannuskasvun rajaaminen edellyttää ehdottomasti maakunnan palvelulaitoksen tuottamien palveluiden yhtiöittämistä. Yhtiöittäminen lisää toiminnan läpinäkyvyyttä ja edistää kaikkien tuottajien asettamista markkinoilla keskenään tasapuoliseen asemaan keskenään.

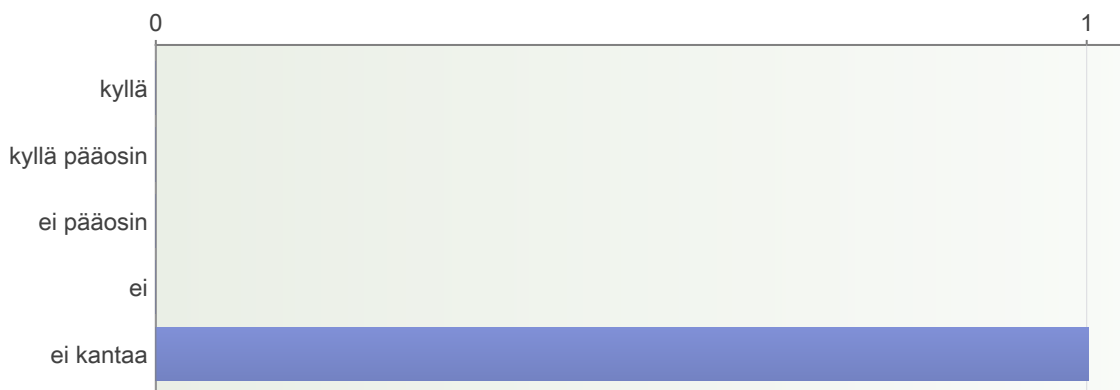
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus antaa kansalaiselle osaltaan mahdollisuuden vaikuttaa konkreettisesti saamiinsa sote-palveluihin. Myös tästä syystä valinnanvapaus on toteutettava niin, että se antaa kansalaisille mahdollisuuden valita erikseen käytetyimpien peruspalveluidensa tuottajan ja muiden palveluiden tuottajan. Esimerkiksi asumispalveluiden ja kotiin tuotavien palveluiden tuottaja pitää saada valita. Jos kansalaisen valinnanvapaus rajoitetaan vain laajaa sote-keskusta koskevaan valintaan, vähenee kansalaisen valinnanvapaus käytännössä merkittävästi nykyisestä. Lisäksi samalla vahvistetaan oligopoli- tai jopa monopolirakenteen syntymistä, mikä on ristiriidassa kustannusten hillintää koskevan tavoitteen ja hallituksen tekemien linjausten kanssa.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

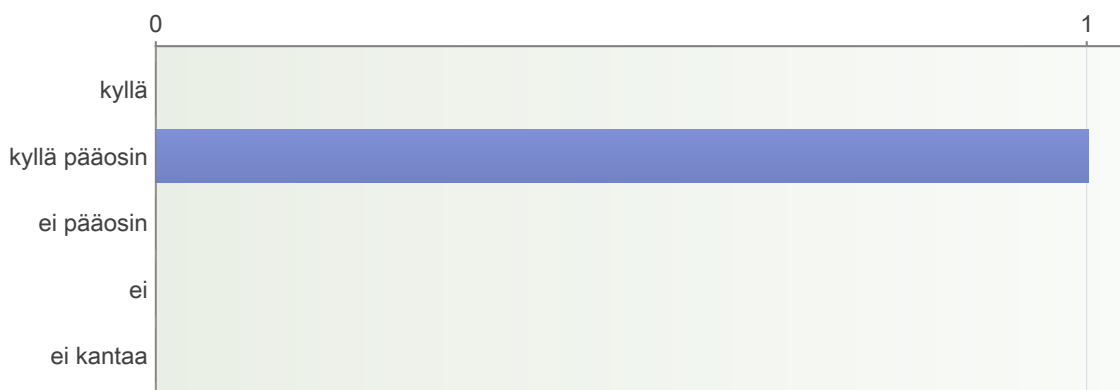
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

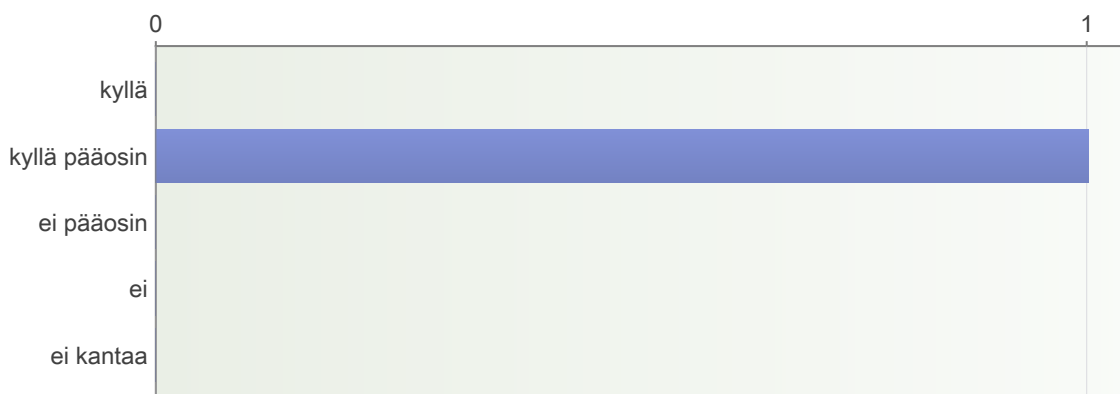
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Pääosin maakunnan tehtäväkokonaisuus vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta. On kannatettavaa, että maakunnan yleinen toimiala on rajoitettu vain säännöksestä ilmeneviin tehtävälaihin. Kokonaisarviointi on vaikea tehdä, koska samassa yhteydessä uudistetaan myös tehtäviä. Pidämme tehtävien kokonaistarkastelua uudistuksen yhteydessä hyvänä ja kannatettavana. Tavoitteena tulee olla palvelujen uudistaminen asiakaslähtöisiksi, sääntelyn yksinkertaistaminen ja turhien normien purkaminen. Uudistuksen peruseriaatteeksi tulee ottaa luottamus asiakkaaseen, kansalaisiin ja yrityksiin. Tehtävänjako maakuntien ja kuntien välillä liittyen maankäyttöön ja rakentamiseen vaikuttaa perustellulta ja toimivalta ratkaisulta myös lähidemokratian toteutumisen näkökulmasta. Kunnille jäisi edelleen vastuu maankäytöstä, rakentamisesta ja kaupunkisuunnittelusta. On perusteltua, että sote-palveluiden siirtyessä maakuntien hoidettavaksi, kunnan tulee keskittyä alueensa elinvoiman parantamiseen. Kaavoitukseen on luvassa uudistuksia jo ennen

maakuntauudistusta. hallituksen Hallitusohjelman asuntorakentamisen edistämistä koskevan kärkihankkeen mukaan kaava- ja rakentamisen lupajärjestelmiä sujuvoitetaan rakentamisen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi. Tarkoituksena on nopeuttaa kaavoituksen ja rakentamisen päätösprosesseja ja lieventää kaupan suuryksikkösääntelyä sekä keventää esimerkiksi parkkipaikkoihin ja väestönsuojien rakentamiseen liittyvää velvoitteita. Kuntien ja maakuntien tulee tarttua näiden tavoitteiden toteuttamiseen käytännön tasolla ja hyödyntää täysimääräisesti uuden, aikaisempaa joustavamman sääntelyn tarjoamat mahdollisuudet. Ympäristöllisten lupien osalta esitetty tehtävänjako valtion, maakuntien ja kuntien välillä on perusteltu. Nk. LUOVA:n perustaminen edesauttaa yhden luukun toimintamallin perustamista sekä yritysten yhtenäistä kohtelua ja ympäristölakien yhtenäistä laintulkintaa. On kuitenkin erittäin tärkeää, että myös kuntalupien kohdalla voidaan asioida ns. yhdeltä luukulta.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

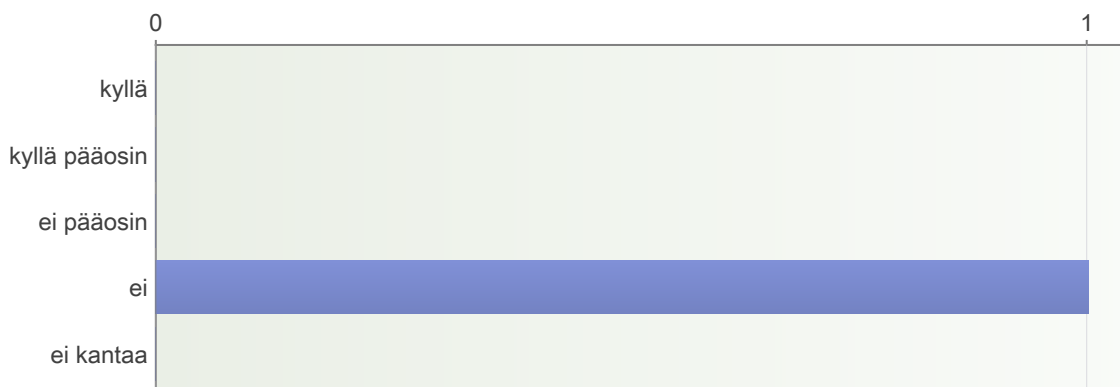

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Asukkaiden osallistumisessa tulee hyödyntää digitaalisuuden tuomia mahdollisuuksia ja varmistaa osallistumisen vuorovaikutteisuus. Maakuntalakiin tulee säätää erikseen myös elinkeinoelämän osallistumis- ja vaikuttamisoikeuksista maakunnassa. Ehdotamme, että 26 § ja/tai sen yksityiskohtaisiin perusteluihin lisätään maininta elinkeino- ja yrittäjyysasioiden neuvottelukunnasta tms. , johon kutsutaan jäseniksi maakunnan elinkeinoelämän ja yrittäjäjärjestöjen edustus. Tällainen vaikuttamistoimielin on perusteltu mm. siksi, että maakunnille siirtyy nykyisten ELY- ja TE-keskusten sekä maakunnan liittojen tehtävät ja että maakunnan tehtävänä on alueen elinkeinoelämän kehittäminen. Maakuntauudistukseen liittyy myös kasvupalvelu- ja aluekehitysjärjestelmän uudistaminen. Tämä muutos on toteutettava niin, että hallinto toimii asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti. Kasvupalveluiden toimivuus edellyttää esimerkiksi ”Team Finland –maakuntaryhmien” asettamista. Ja toisaalta EU-rakennerahastot edellyttävät maakunnallisia yhteistyöryhmiä. Onkin perusteltua, että uudistuksessa kiinnitetään huomiota näiden ryhmien koordinointiin, jotta toiminta muodostuu tehokkaasti vaikuttavaksi.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

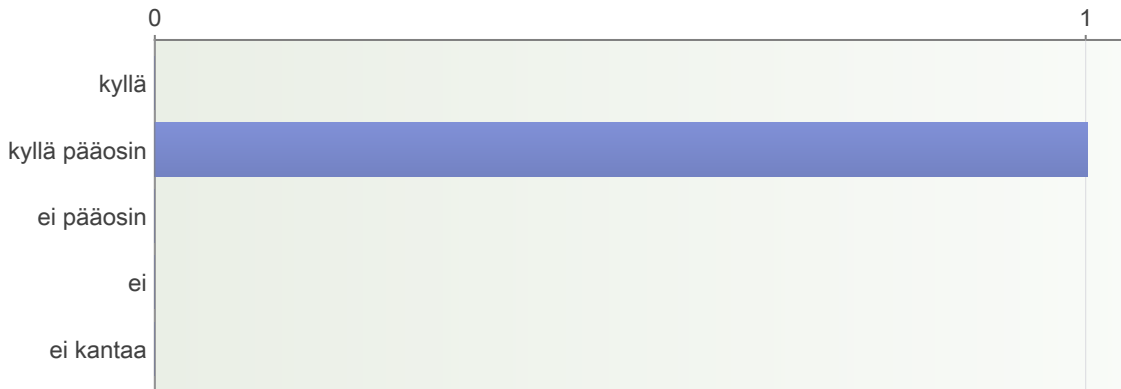

Avoimet vastaukset: ei

- Lain tavoite erottaa järjestäminen ja tuottaminen on hyvä. Lakiluonnos ei kuitenkaan toteuta tätä tavoitetta. Säädökset maakunnan palvelulaitoksesta sekä sen roolista ja tehtävistä ovat lakiesityksen ongelmallisin kohta. Niistä ei ole säädetty tarkoituksenmukaisesti mistään näkökulmasta - ei järjestämisen, tuottamisen eikä rahoituksen. Palvelulaitokselle määritellään lakiluonnoksessa myös selkeästi järjestäjälle kuuluvia tehtäviä. Oikeusministeriö on lausunnossaan (OM 192/43/2016) maininnut: ”Ehdotetussa mallissa palvelulaitoksen päätöksenteon piiriin siirtyisi tosiasiallisesti merkittävä osa nykyisestä järjestämisvastuuseen kuuluvasta päätösvallasta ja samalla sen käyttämiseksi välttämättömästä osaamisesta” Julkisen vallan, myös yksilöön kohdistuvan julkisen vallan käyttö on järjestäjän tehtävä. Nyt laki määrittelee palvelulaitoksen julkisoikeudelliseksi laitokseksi. Maakuntavaltuusto hyväksyisi hallintosäännössään tarkemmat määräykset palvelujen tuottamista ja viranomaispäätöksiä koskevan toimivallan jakautumisesta maakunnan ja palvelulaitoksen välillä. Käytännössä tämä voi johtaa siihen, että tuottajasta (palvelulaitos) tulee merkittävä julkisen vallan käyttäjä, erityisesti yksilöön kohdistuvissa sosiaali- ja terveydenhuollon asioissa. Edellä kuvattu asetelma murtaa koko uudistuksen tavoitteen luoda vahva sote-palveluiden järjestäjä. Sen sijaan palvelulaitoksesta on tulossa järjestäjää vahvempi. Palvelulaitoksen valtaa lisää sille virkamiesten esittämässä valinnanvapausmallista suunniteltu rooli palvelutarpeen arvioinnin tekijänä. Yrittäjien näkemyksen mukaan järjestäjä ei voi delegoida julkista valtaa palvelulaitokselle eli vain yhdelle tuottajalle. Delegoinnin sijasta valinnanvapauden piiriin kuuluvissa palveluissa palvelutarvearvio ja päätös palvelun myöntämisestä tulee toistuvissa, rutiininomaisissa ja/tai edullisissa palveluissa digitalisoida ja automatisoida. Se on kuitenkin aina luonteeltaan julkisen vallan käyttöä. Harkintaa edellyttävät, merkittävät päätökset kuuluvat järjestäjälle ja niitä tekevien henkilöiden tulee olla järjestäjän palveluksessa. Lakiesitysten perusteella on mahdollista, että palvelulaitoksista muodostuu varsin vahvoja järjestäjä-tuottajia ja muun maakuntahallinnon rooliksi jää poliittisen tai arvopohjaisen ohjauksen antaminen. Tämä olisi ongelma myös kansanvaltaisuuden kannalta.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Rahoituksen toteutus muuttamalla valtion progressiivista tuloveroasteikkoa ja tuloverotuksen vähennyksiä on kannatettava, vaikka erillinen valtion sote-vero olisi voinut korostaa paremmin rahoituksen läpinäkyvyyttä. Tärkeää kustannusten kasvun estämisen näkökulmasta on kuitenkin, että ratkaisu perustuu valtionrahoitukseen. Mallissa, jossa tuloista päättävät eri tahot kuin menoista, on myös omat haasteensa kustannusten hallinnan näkökulmasta, sillä ns. moraalikadon vaara on olemassa. Muutos voi myös lisätä verotuksen kiristymispaineita jatkossa, vaikka se toteutetaankin mahdollisimman kustannusneutraalisti siirtymävaiheessa. Julkisen talouden suunnitelma ja kehyspäätökset ovat siksi tärkeitä välineitä kustannusten valvonnassa ja niitä tulee myös käyttää konkreettisina valvonnan välineinä. Osana kokonaisuutta voidaan käyttää asiakas- ja käyttömaksuja, vaikka niiden mittavaan kasvuun tuloverotuksen rinnalla on suhtauduttava pidättyvästi, koska kehitys voi olla ristiriidassa uudistuksen tuottavuustavoitteiden kanssa. Valtion rahoitukselle ehdotettu siirtymäaika 5 vuotta on sinänsä pitkä, minkä jälkeen siirryttäisiin menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Tehokkuutta tulee hakea myös kannustinjärjestelmillä seuraamalla hoitojen tuloksia ja kehittämällä kannustavia järjestelmiä sairauksien ennalta estävään toimintaan.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnista merkittäviä elinkeinotoimijoita
Maakunnista tulee merkittäviä toimijoita. On ensisijaisen tärkeää tiedostaa tämä. Maakuntia tulee kannustaa ja tarvittaessa velvoittaa tekemään päätösten yritysvaikutusten arviointi. Maakunnille siirtyy lukuisia tehtäviä, joilla on vaikutusta yritysten toimintaolosuhteisiin.

55 § Palveluiden hankinta

Maakunnan tulee järjestää palvelut ensisijaisesti valinnanvapauden pohjalta/hankkia palveluja ensisijaisesti muuten kuin kilpailuttamalla. Sote-palveluissa käytössä olevaa palvelusetelilogiikkaa voidaan ja tulee hyödyntää myös muissa palveluissa. Palvelusetelilogiikka hyödyntämällä voidaan varmistaa markkinoiden avoimuus sekä parantaa pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua palveluiden tarjoamiseen ja tuottamiseen.

Maakunnan toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla

Maakunnan toimiessa kilpailutilanteessa markkinoilla säädettäisiin maakuntalain 15 luvussa. Säännöksen

vastaavat pitkälti soveltamisalapoikkeuksineen kuntalain voimassaolevia vastaavia säännöksiä.

Hallituksen linjausten mukaan KKV:n on valvottava pk-yritysten toimintamahdollisuuksia sote- ja maakuntauudistuksessa. Näin ollen kyseeseen ei tule pelkkä yksityisen ja julkisen elinkeinotoiminnan välinen kilpailuneutraliteetti, vaan pidemmälle menevä pk-yritysten aseman turvaaminen palvelumarkkinoilla. Uudistuksen yhteydessä on tarkistettava KKV:n nykyresurssien riittävyttä ja valvontakeinojen tarkoituksenmukaisuutta sekä tehokkuutta. Selkeärajainen kilpailuneutraliteettisääntely tehostaa myös maakuntien omaehtoista lainnoudattamista.

Huomiota herättävää on, että yhtiöittämisvelvoitteesta voisi lain 120 ja 122 §n mukaan poiketa markkinapuuttilanteissa. Tällöin riittäisi pelkkä eri toimintojen taloudellinen eriyttäminen ja markkinaperusteinen hinnoittelu. Ehdotetun 122 §:n mukaan maakunta voi antaa määräaikaisen julkisen palveluvelvoitteen asukkaiden hyvinvoinnin kannalta tarpeellisten palveluvelvoitteen kilpailutilanteessa markkinoilla toimivalle palveluntuottajalle. Ennen velvoitteen antamista maakunnan on selvitettävä, toimivatko markkinat riittävästi.

Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa viitataan SGEI-sääntelyyn. Lisäksi keinoja, jolla tällainen palveluntarjoaja valitaan, voisivat olla suorahankinta joko hankintalain sallimissa suorahankintatilanteissa tai hankintalain mukaisen kilpailutuksen jälkeen, jollei tarjouksia ole tullut.

Voidaan kysyä, mahdollistaako ehdotettu sääntely tietyn palveluntarjoajan suosimisen melko kevyin perustein. Esimerkiksi markkinapuutteen olemassaolon selvittämisen rajoittuminen vain hankintailmoituksen julkaisuun voisi johtaa annetun yksinoikeuden kyseenalaistamiseen. Toisaalta kuitenkin ymmärrämme esitetyn sääntelyn maakunnallisen itsehallinnon näkökulmasta. Sääntelyn tulee toimia siten, että maakunnat eivät perusta omia toimintojaan tilanteessa, missä ne voidaan myös ostaa markkinoilta. Sääntely ei saa johtaa siihen, että yhtiöittämisvelvoitteesta poikkeamisesta tulee käytännössä pääsääntöinen toimintatapa.

Maakuntien valtakunnalliset palvelukeskukset

Palvelukeskus voi tuottaa palveluja itse omilla resursseillaan tai hankkia niitä ulkopuolisilta palveluntuottajilta, alihankkijoilta. Jos palvelukeskuksen oman tuotannon osuus muodostuu liian suureksi, sisältyy siihen tehottomuuden ja monopolin vaara. Tästä syystä ehdotamme, että palvelukeskuksille säädetään velvoite tuottaa palveluja monituottajamallilla. Siis sama velvoite kuin maakunnille maakunta- ja palvelustrategiassa, jossa maakunnan pitää määrittellä yksityisiltä ostettavan palvelutuotannon vähimmäisosuus.

Yhteishankintojen palvelukeskus

Vaikka luonnoksissa ei varsinaisesti esitetä hankintojen täydellistä keskittämistä, sellainen riski on ilmeinen. Hankintojen pakollinen keskittäminen valtakunnalliselle toimijalle jopa suoraan kuntatasolta ohi maakuntatason toisi mukanaan huolestuttavan kehityksen.

Hankintojen keskittäminen johtaa väistämättä hankintojen koon kasvuun. EU-komission hankintatyöryhmien kokouksissa on havaittu jäsenvaltioissa trendi, että keskitetyt hankintayksiköt aiheuttavat pk-yritysten huomioimisen sivuuttamisen ja markkinoiden ja innovaatioiden tuntemuksen heikkenemisen. Suomen kokemukset tukevat havaintoa. Suomalaisten pk-yrittäjien tunnistamista julkisten hankintojen ongelmista suurimmat ovat hankintojen keskittyminen ja liian monimutkaiset menettelyt.

Maakuntalakiluonnoksen 125 §: Palvelukeskuksen palvelujen käyttövelvoite

Maakunnan, maakuntakonsernin tytäryhteisön ja maakunnan palvelulaitoksen on käytettävä 126—129 §:ssä tarkoitettuja palvelukeskusten tuottamia palveluja, ellei 126, 128 ja 129 §:ssä tarkoitetuissa palveluissa muun palveluntuottajan tarjoaman palvelun käyttö ole tiettyssä toiminnassa tai asiassa taikka sen osassa välttämätöntä taloudellisesta, toiminnallisesta, teknisestä tai muusta vastaavasta perustellusta syystä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin käyttövelvoitteen piiriin kuuluvista palveluista.”

Käyttövelvoitetta perustellaan halulla stabiloida maakuntien kustannuksia, ja ehkäistä siten niiden joutumista kriisimenettelyyn tai maakuntien keskinäiseen kilpailuun. Perustelut tukevat siis valtio-ohjausta maakuntiin. On riittämätöntä ja uusien hankintadirektiivien tavoitteiden vastaista, että pk-yritysten parempi mukaanpääsy on tässä kohtaa sivuutettu. Pk-yritysten aktivointi osallistumaan laajasti julkisiin hankintoihin on tehokkain tae siitä, että markkinat toimivat, eivätkä kustannukset pääse nousemaan ja laatu heikkenemään. Markkinoiden dynamiikkaa on edistettävä, ja sitä on hyödynnettävä.

Hankintojen keskittämismittävyyttä voidaan perustellusti pitää ylimitoitettuna toimenpiteenä. Jos palvelukeskus onnistuu ydintehtävässään, joka on asiantuntemuksen ja osaamisen lisääminen hankintatoimessa sekä hankintojen toteutuksen koordinointi, ei tätä ydintehtävää ole tarpeen täydentää pakolla.

Sen sijaan on tärkeää huolehtia siitä, että maakunnat ja kunnat voivat vastata itse elinvoimatekijöistään. Hankinnat ovat mahdollisuus tähän: esimerkiksi pieni hiilijalanjälki, innovatiiviset julkiset hankinnat tai luomutuotannon edistäminen julkisia hankintoja käyttäen voivat olla mainetekijöitä, joita kunta/maakunta haluaisi korostaa. Hankintojen keskittäminen johtaa omistajaohjauksen heikentymiseen hankintastrategioissa. Riskinä on elinvoimamahdollisuuksien hukkaamisen lisäksi monopolisoituminen ja kynnyksen muodostuminen markkinoille pääsyyn.

Osaamisen lisääminen kyllä, keskittäminen ei

Hankintojen osaamisen lisäämiselle on perusteet, keskittämiselle ei. Sote- ja maakuntauudistuksen myötä hankintaosaamisen hankkiminen helpottuu. On kuitenkin tunnistettava se riski, että jo pelkkä sote-palveluiden järjestämisvastuun siirto kunnilta maakunnille uhkaa lisätä hankintojen kokoa. Kun rakenteet keskittyvät, keskittyvät myös niiden päälle rakennettavat toiminnot, ellei riskejä oteta riittävästi huomioon.

Tärkeää on hankintahenkilöstön osaamistason nostaminen siten, että hankintalain suomina mahdollisuuksia käytetään jatkossa enemmän. Tavoitteena tulla olla kaikin puolin joustavat menettelyt ja käytännöt. Erityistä huomiota on kiinnitettävä hankintojen jakamiseen osiin, jotka soveltuvat tarjottaviksi myös pienille ja keskisuurille kotimaisille yrityksille eivätkä pelkästään suurille monikansallisille tuottajille.

SY vaatii:

- markkinoiden toimivuuden,
- alueellisen elinvoiman,
- itsehallinnon
- ja pk-yritysten toimintaympäristön

näkökulmaa otettavan ratkaisuisissa huomioon. Pidempiaikaisia vaikutuksia markkinoiden toimivuuteen tulee arvioida laajasti.

Itsehallinnollinen näkökulma ja maakuntien rooli

Esitetty velvollisuus maakunnille käyttää palvelukeskusta on kirjattu maakuntalain 125 §:ksi. Tämä on ongelmallinen velvoite maakunnallisen itsehallinnon vaalimisen näkökulmasta. Jo siksi käyttövelvoitteesta tulee yksiselitteisesti luopua. Kuten luonnoksessa on todettu, hankintojen koordinaatio on joka tapauksessa tarkoitettu tiiviiksi. Varsinainen säädetty käyttövelvoite on tarpeeton.

Maakuntien hankintatoimen pakkoon perustuva keskittäminen olisi täysin toisenlaista tehtävien antamista ja keskittämistä kuin koskaan aiemmin on kunta- tai aluehallinnossa tehty. Kysymys on myös maakunnan itsehallinnosta. Hankintatoimi on merkittävä osa kunnallista itsehallintoa ja itsemääräämisoikeutta – näin myös tulevissa maakunnissa.

Uudistuksessa hankintatointa tulisi ohjata paremminkin siihen suuntaan, että maakunnat ymmärtävät oman

päätöksentekonsa merkityksen hankinta-asioissa ja haluavat itse suunnitella ja toteuttaa hankinnat, jotta alueella voi toimia elinvoimaisia yrityksiä. Näiden yrittäjien ja työntekijöiden verotuloilla voidaan tuottaa kuntalaisten tarvitsemat palvelut. Keskittäminen ei ole tästäkään näkökulmasta oikea tavoite.

Hankintakäytännöt: joitakin huomioita

- Esitys käyttövelvoitteesta on vastoin hyviä hankintakäytäntöjä ja uudistuvan hankintasääntelyn tavoitteita pk-yritysten paremmasta mukaanpääsystä: se on vanhentunut ajattelumalli, volyymietuja ei saavuteta muissa kuin isoissa bulkkitavarahankinnoissa. Muissa hankinnoissa väkisin kasvatetut hankinnat aiheuttavat riskejä, markkinoiden sulkeutumista ja sitä myötä lisäkustannuksia.
- Pk-yritykset kärsivät keskittymisestä eniten, hankintojen koko kasvaa ja monimutkaisuus lisääntyy.
- Selvää on, että pk-yritykset eivät pääse tyydyttävällä tavalla mukaan hankintoihin.
- Uusi hankintalaki: hankintojen osiinjakamisvelvoite ulottuu tämän kokoluokan hankintoihin. Velvoite jää kuolleeksi kirjaimeksi, jos hankintatoimen rakenne pakotetaan suuria kokonaisuuksia suosivaksi.
- Puitesopimuksista tulee usein palautetta, että on epäselvää, miten kysyntä puitejärjestelyyn valituille ohjautuu. Kaikille toimittajiksi valituille ei ehkä ohjaudu lainkaan kysyntää.
- Puitesopimukset voivat jopa enemmän sulkea markkinoita kun mahdollistaa uusia mukaan. Yhteishankintojen palvelukeskus johtaa puitesopimusten yleistymiseen entisestään, jolloin tarjoajalla on kaksinkertainen työ: pitää ensi päästä puitetoimittajaksi ja sitten vielä voittaa minikisa. Tarjoajien näkökulmasta tämäkään kehitys ei ole toivottava.

Käyttövelvoite

Lähtökohtanamme on yksiselitteisesti, että käyttövelvoitetta ei tule säätää. Jos osa hankinnoista tästä huolimatta tulee käyttövelvoitteen piiriin, pitäisi sallia, että maakunta voi aina irrottautua käyttövelvoitteesta. Valtakunnallisen yhteishankintakeskuksen käyttöön pitää maakunnan päätyä vain, jos se on maakunnan mielestä paras vaihtoehto. Ainoastaan silloin kun alueellisia toimittajia ei ole, voisi valtakunnallisten yhteishankintojen toteuttaminen olla sallittua.

Mieluiten järjestelmä on toteutettava niin, että maakunta saa käyttää valtakunnallista yhteishankintayksikköä vain, jos se on ensin julkaissut uuden hankintalain mukaisen yleisen avoimuusilmoituksen (Hankintalakiesitys HE 108/2016 vp, esitetty 58.3 §) Muutoin linjaukset maakunnan itsehallinnosta ja valinnanvapaudesta ja pk-tuottajien mukaanpääsystä eivät toteudu.

Negatiivisia vaikutuksia tiiviisti

- Paikallistuntemus ja alueellinen markkinatieto jäävät kokonaan varjoon, jolloin pienemmät hankinnat uhkaavat kadota.
- Tilaukset menevät suurille toimijoille, jolloin maakuntien toimijat näivettyvät, osaaminen katoaa, verotulot paikallista yrittäjiltä ja työntekijöiltä jäävät saamatta.

Yhteenvetona

- Suhtaudumme erittäin kriittisesti kaikkiin muihin yhteishankintojen palvelukeskuksen tehtäviin paitsi osaamisen keskittämiseen, yhteisiin tilastoihin, ohjaamiseen ja koordinointiin sekä markkina-analyyysien valmisteluun
- Yhteishankintojen palvelukeskuksen tarpeellisuus ylipäätään on kyseenalaista – vaatii vähintään tarkempia perusteluita ja yritysvaikutusten arviointia
- Palvelukeskuksen käyttövelvoitteeseen ei yhteishankintojen osalta ole tarvetta. On riittävää, että strategiat toteutuvat ja asiantuntemus paranee
- Lähtökohtana pitää vähintään olla, että ainoastaan silloin kun alueellisia toimittajia ei ole, voidaan toteuttaa valtakunnallisia yhteishankintoja

Suomen Yrittäjät vaatii, että yhteishankintojen palvelukeskukselle ei säädetä käyttövelvoitetta.

Yhteishankintojen palvelukeskuksen tulee toteuttaa vain asiantuntija- ja analyysipalveluja – ei tehdä varsinaisia

hankintoja.

Liikennejärjestelmä

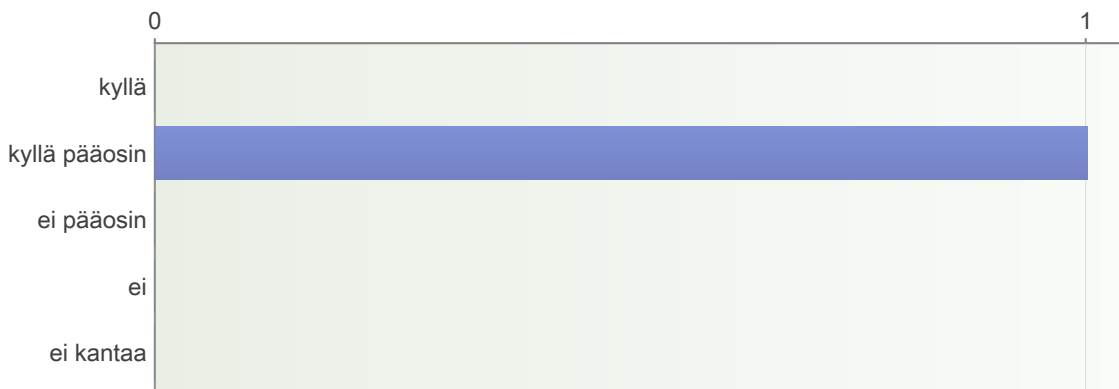
Tieliikenteellä on Suomen liikennejärjestelmässä keskeinen rooli. Maakunnille näyttää siirtyvän uudistusten yhteydessä tieliikenteen osalta yritysten toimintaedellytyksiin ja alueiden elinvoimaisuuteen vaikuttavia tehtäviä, kuten teiden alueellinen suunnittelu ja kunnossapito sekä liikennejärjestelmän toimivuus.

Tiestön ja siltojen kunnostaminen ja ylläpito sekä liikenteen sujuvuuden varmistaminen ovat avainasemassa kilpailukykyisen liikennejärjestelmän kannalta. Maakuntauudistuksen yhteydessä on tärkeää varmistaa näiden toimien tehokkuus eri alueilla, koska liikennejärjestelmän kunto ja toimivuus sekä väylä- ja logistiikkaratkaisut ovat merkittäviä tekijöitä yrityksille tehtäessä investointi- ja sijoittumispäätöksiä.

Maakuntien tulee kehittää liikenteen sujuvuutta ja toimivuutta yritysten toimintaedellytyksiä silmällä pitäen. Maakuntien on otettava liikenneverkon kehittämisessä ja kunnossapidossa huomioon myös maan ja maakuntien eri osien erilaiset elinkeinopoliittiset tarpeet. Näin osaltaan vaikutetaan maakuntien elinvoimaisuuteen. Lisäksi maakuntauudistuksessa tulee huomioida, että liikenneverkon yhtenäisyyttä vaalitaan, jotta yhteydet eri maakuntien välillä ovat toimivat ja liikenneyhteydet palvelevat kokonaisuudessaan yritysten tarpeita.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

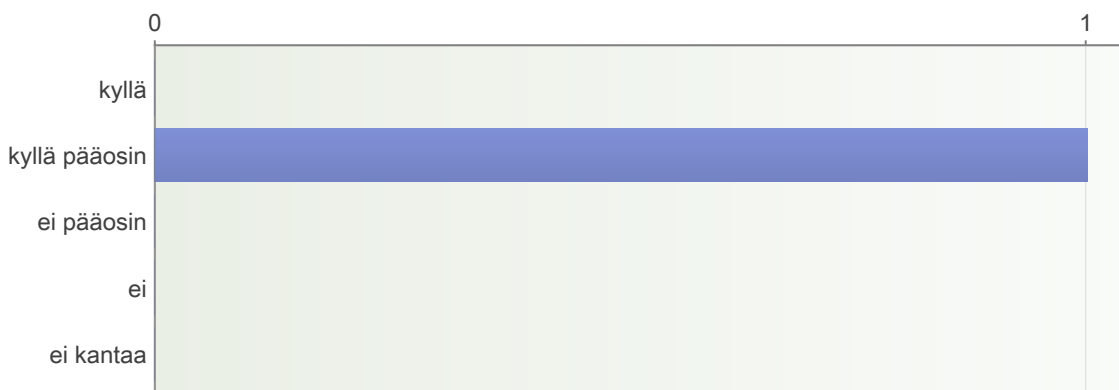
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

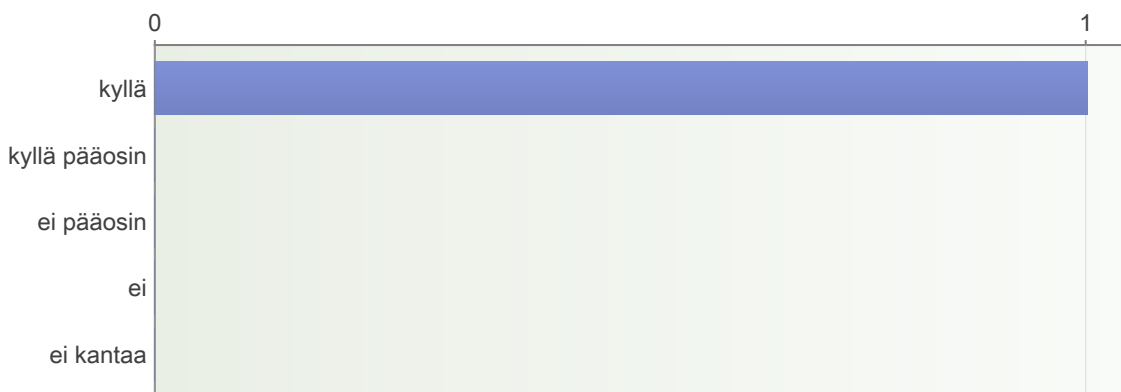
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Palvelujen integraatiossa tärkeintä on tiedon integraatio. Integraatio ei saa tarkoittaa sitä, että yksi tuottaja tuottaa kaikki palvelut. Vaan integraatiosta pitää huolehtia asiakaslähtöisesti, ei tuottajalähtöisesti. Tiedon

integraatio tulee toteuttaa Kanta-palvelujen kautta. Kehitystyössä pitää huomioida huolella yksityisillä ja pk-yrityksille aiheutuva kustannustaakka. Maakunnan tulee järjestäjän huolehtia siitä, että Kanta-palveluiden käyttöön syntyy toimintamalleja ja -vaihtoehtoja, jotka myös yksityisillä ja pk-yritysten on taloudellisesti mahdollista hankkia käyttöönsä. Opiskelijoiden ottovelvollisuus tulee suhteuttaa ainakin pienten tuottajien kohdalla organisaation henkilöstö määrään ja taloudelliseen kykyyn. Opiskelijoiden asema osana henkilöstö ja oikeudet osallistua tuotantoon tulee olla samanlaiset yksityisillä ja julkisilla palveluntuottajilla.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

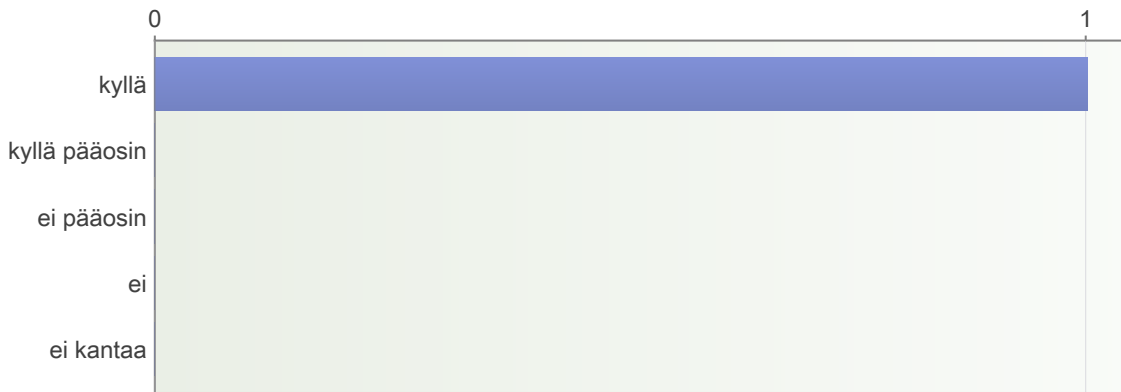

Avoimet vastaukset: kyllä

- Uudistuksen myötä sote-palveluiden rahoituksesta vastaa valtio. On perusteltua, että valtion ohjaus sote-palveluiden järjestämisessä vahvistuu. Yhtenäinen käytäntö koko maassa parantaa myös kansalaisten yhdenvertaista kohtelua sekä palveluntuottajan että asiakkaan näkökulmasta.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

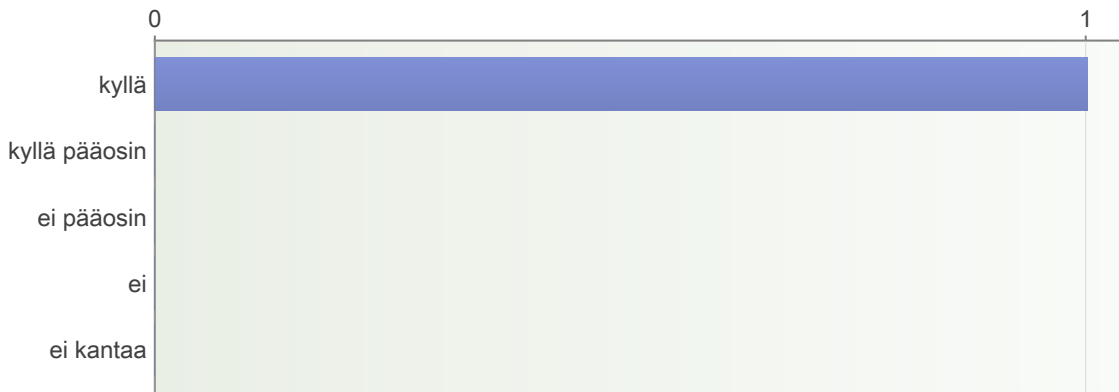

Avoimet vastaukset: kyllä

- Järjestäjän ja tuottajan erottaminen mahdollistaa lopputuloksen objektiivisen arvioinnin sekä kulujen seurannan. Järjestäjän ja tuottajan erottamisella mahdollistetaan myös riippumaton palveluohjaus. Lain tavoite erottaa järjestäminen ja tuottaminen on siis hyvä. Lakiluonnos ei kuitenkaan toteuta tätä tavoitetta. Järjestäjän ja tuottajan erottaminen ei maakunnan ja sen palvelulaitoksen osalta toteudu. Palvelulaitokselle ehdotetaan sote-palveluihin liittyvää julkisen vallan käyttöä, joka on järjestäjän tehtävä. Lisäksi ehdotuksessa todetaan, että maakunnan ja palvelulaitoksen toimivallan jako jää määräytymään hallintosääntöjen perusteella. Tätä ei voida pitää hyväksyttävänä. Julkista vallankäyttöä edellyttävät tehtävät on lueteltava lain tasolla tarkkarajaisesti ja tyhjentävästi. Toimivalle valinnanvapaudelle on välttämätöntä ehdoton kilpailuneutraaliteetti ja neutraali palveluohjaus. Päätös palvelutarpeesta eli portinvartijan rooli kuuluu palveluiden järjestäjälle. Se on osa julkisen vallan käyttöä. Yrittäjien näkemyksen mukaan järjestäjä ei voi delegoida tätä valtaa palvelulaitokselle eli vain yhdelle tuottajalle. Delegoinnin sijasta valinnanvapauden piiriin kuuluvissa palveluissa palvelutarvearvio ja päätös palvelun myöntämisestä tulee toistuvissa, rutiininomaisissa ja/tai edullisissa palveluissa digitalisoida ja automatisoida. Se on kuitenkin aina luonteeltaan julkisen vallan käyttöä. Harkintaa edellyttävät, merkittävät päätökset kuuluvat järjestäjälle ja niitä tekevien henkilöiden tulee olla järjestäjän palveluksessa. Jos valinnanvapauden piiriin kuuluvissa palveluissa kuitenkin halutaan delegoida järjestäjän julkisen vallan käyttöä, palvelutarvearvioita ja päätöksiä, pitää sitä delegoida kaikille tuottajille samojen perusteiden mukaan.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- a.Lakiluonnoksessa jää epäselväksi, onko yhtiöittäminen aito vai vain näennäinen toimenpide. Yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että palvelulaitosta ja sen tytäryhtiöitä johdetaan yhtenä kokonaisuutena. Perusteluista voi päätellä, että yhtiöittäminen tarkoittaisi käytännössä vain kirjanpidossa tapahtuvaa erottelua. Tämä sisältää ison riskin puolueelliselle ja asiakkaan valinnanvapautta väheksyvälle palveluohjaukselle. Lisäksi syntyy mahdollisuus vakaville kilpailuneutraliteettirikkomuksille valinnanvapausmarkkinoilla, mikä johtaa siihen, että kilpailu ei ole tervettä, eikä terveestä kilpailusta odotettavia hyötyjä saada. On välttämätöntä, että yhtiöittäminen on aitoa. Lisäksi KKV:lle on annettava vahva toimivalta ja resurssit kilpailuneutraliteetin valvontaan. Yhtiöittäminen on ehdoton edellytys kustannustehokkuuden saavuttamiseksi. Mikäli palveluntuottaja ei voi mennä konkurssiin, vaan jatkaa kustannustehotonta toimintaa tappiollisuudesta huolimatta, vääristää tämä osaltaan kilpailua ja heikentää ennen kaikkea verovarojen käytön kustannustehokkuutta. Tällöin myös esitetty kolmen miljardin euron säästötavoite jää saavuttamatta. Yhtiöitettyihin toimintoihin on kaikilta osin sovellettava esimerkiksi voimassa olevaa Euroopan Unionin kilpailu- ja valtiontukilainsäädäntöä.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- 9 § ja 13 §
Maakunnalle kuuluu vastuu palvelun tuottajien yhteistyöstä ja asiakkaan palvelujen yhteensovittamisesta. Tässä tehtävässä on tärkeää huolehtia, että yhteensovittaminen tehdään niin, että se ei estä yksityisyritysten ja pk-yrityksiä toimimista palveluntuottajina.

14 § Palvelustrategia

Maakunta ohjaa palvelujen tuotantoa palvelustrategialla, jossa maakunta määrittelee tavoitteet mm. sille, miten laajasti palvelutuotannossa käytetään yksityisiä palvelun tuottajia. Sote-uudistuksen yhtenä tavoitteena on parantaa palvelutuotannon kustannustehokkuutta. Terveen kilpailun mukanaan tuoma kirittäminen ja avoin vertailu ovat merkittävä keino tähän. Vähintäänkin 14 § yksityiskohtaisissa perusteluissa tulee vahvistaa maakunnan velvoitetta käyttää monituottajamallia. Yksityisiä tuottajia tulee hyödyntää merkittävässä osassa palvelutuotantoa. Hyvä vähimmäismäärä voisi olla noin kolmannes. Kilpailutuksia ja ostopalveluja tärkeämpi ja toimivampi keino tähän on palvelu-/asiakasseteli. Se mahdollistaa paremmin asiakkaan valinnanvapauden, avoimet markkinat ja paikallisten pk-yritysten osallistumisen.

19 § Palvelurakenteen, investointien ja tiedonhallinnan ohjaus

Valtioneuvoston tulee voida varmistaa, että maakunnassa toteutuu monipuoliset valinnanvapausmarkkinat ja että muussa tuotannossa hyödynnetään laajasti monituottajamallia.

Muita huomioita

Lakiluonnoksessa todetaan, että valinnanvapauden piirissä olevat palvelukokonaisuudet ovat osin maakunnilta tulevan julkisen rahoituksen piirissä. Sen vuoksi lakiluonnoksessa ehdotetaan, että näitä valinnanvapauden piirissä olevia palveluja tuottavien sosiaali- ja terveyskeskusten ja niitä omistavien yritysten ja yhteisöjen toimintaan sovelletaan hallintolakia ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia. Luonnoksen tekstin perusteella jää epäselväksi, missä tilanteissa ko. säännöksiä sovelletaan yksityisiin yrityksiin. Voimassa olevien säännösten osalta on selvää, että julkisuuslakia ja muita hallinnon säännöksiä voidaan soveltaa yksityiseen yritykseen sen käyttäessä julkista valtaa. Julkisen vallan käyttö voidaan siirtää yksityiselle vain lailla. Merkittävää julkisen vallan käyttöä ei voida siirtää yksityiselle toimijalle edes lailla. Asiaa tulee täsmentää jatkovalmistelussa. Emme kuitenkaan näe, että olisi tarvetta säännellä tässä suhteessa yksityisiä yrityksiä voimassa olevia lakeja ankarammin.

Luonnoksessa todetaan, että laajan valinnanvapauden piirissä olevia palveluja tuottavien sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluksessa olevaan henkilöstöön sovellettaisiin rikosoikeudellista virka- ja vahingonkorvausvastuusta. Vastuu voi tulla sovellettavaksi käytettäessä julkista valtaa. Luonnoksessa todetaan, että julkista valtaa käytetään lähinnä silloin kun tehdään yksittäisiä asiakkaita koskevia päätöksiä. Tämäkin on aika yleisluonteisesti todettu ja vaatii tarkennuksia jatkovalmistelussa.

Lakiluonnoksessa säädetään maakuntien toiminnassa syntyneiden asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta. Luonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi henkilötietolain (523/1999) mukaisesti, että henkilötietolain 3 §:ssä tarkoitettu rekisterinpitäjä on maakunta sen järjestämistä vastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakirjoille. Jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon EU:n uusi tietosuoja-asetus, jota aletaan soveltaa keväällä 2018.

Maakunta toimisi rekisterinpitäjänä myös tapauksissa, joissa palvelut hankitaan ostopalveluna tai palvelusetelillä yksityisen tai kolmannen sektorin palveluntuottajilta. Luonnoksen perusteella jää epäselväksi, onko siinä esitetty rekisterinpitäjä sama kuin EU:n tietosuoja-asetuksessa määritelty rekisterinpitäjä. Asia on merkityksellinen, koska tietosuojasäännösten perusteella rekisterinpitäjällä on paljon erilaisia velvollisuuksia ja hyvin ankara vastuu erilaisine sanktioineen. Jatkovalmistelussa on perusteltua tarkentaa asiantila.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

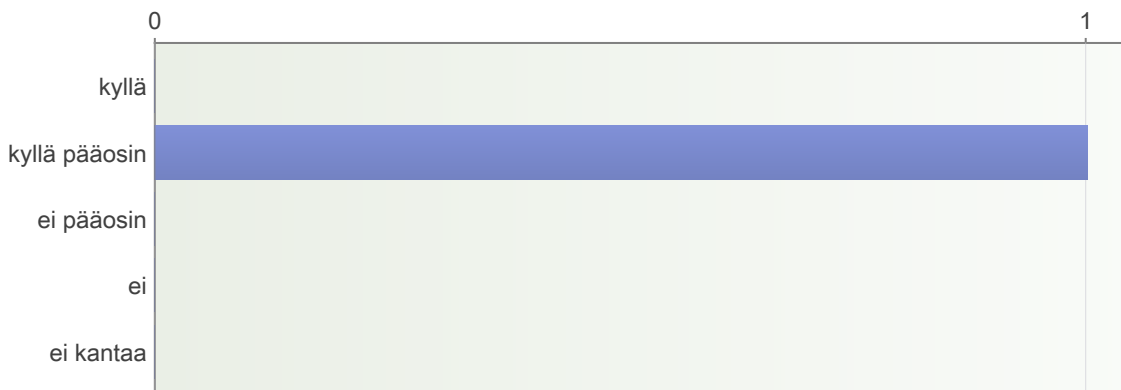
Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

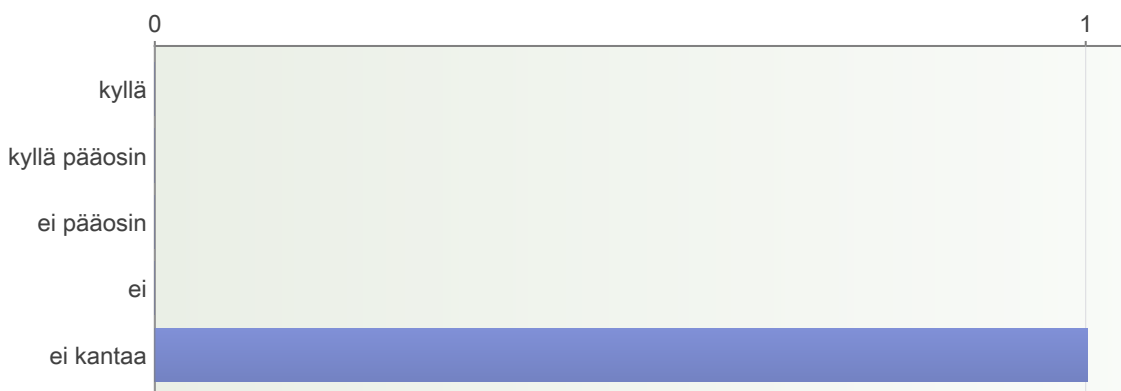

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnille siirtyy merkittävä määrä tehtäviä, joiden keskiössä ja asiakkaina ovat yrittäjät ja yritykset. Siksi väliaikaishallinnolle tulee säätää velvollisuus kuulla ja osallistaa valmisteluun myös yrittäjien ja elinkeinoelämän edustajia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

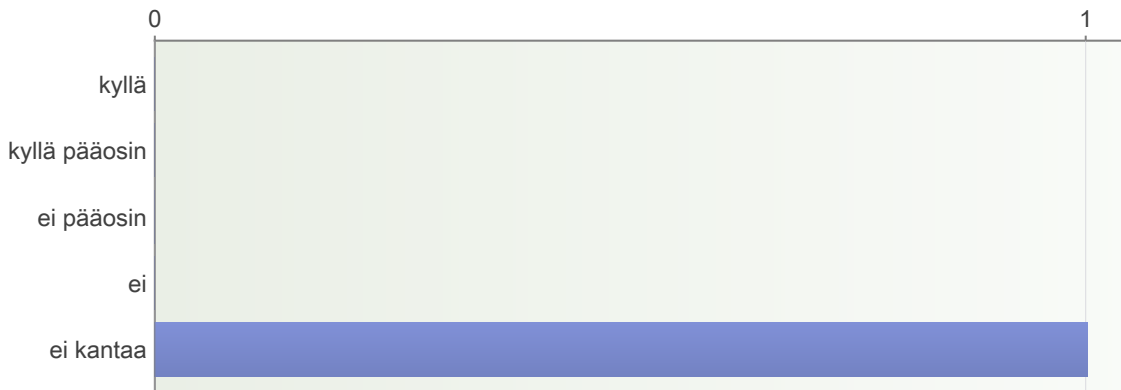
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

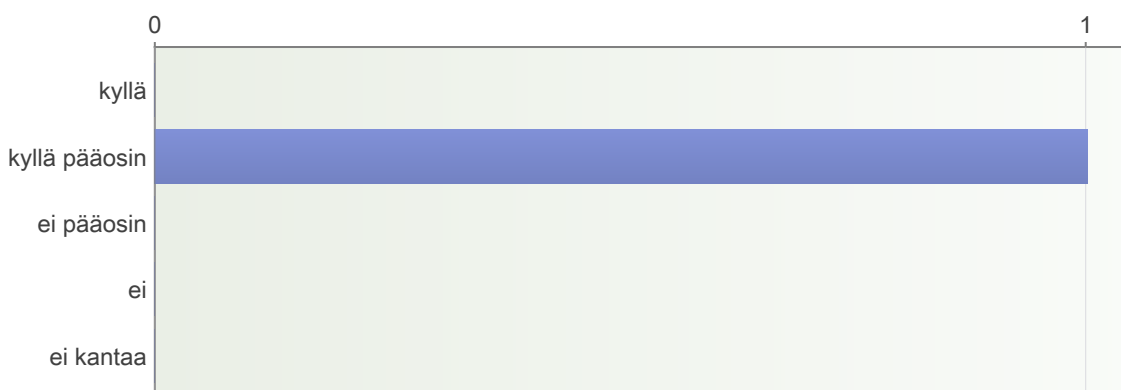
- KKV:n valvontatoimenpiteet on ulotettava sote-uudistuksen yhteydessä toteutettaviin omaisuusjärjestelyihin kilpailuongelmien estämiseksi. Sääntelyn tehokkuudesta ja KKV:n resursseista on huolehdittava, jottei tasapuolinen kilpailu häiriinny, ja jotta pk-yritysten toimintamahdollisuuksiin kiinnitetään hallituksen tahdon mukaisesti huomiota.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

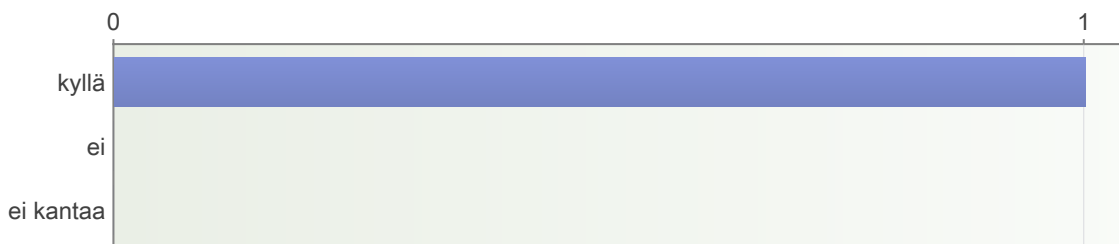

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Sote-uudistus ei saa nostaa kokonaisveroastetta, minkä vuoksi kunnallisveron nousua rajoitettaisiin vuosina 2019 – 2021. Vuonna 2019 kunnallisverot laskisivat 12,3 %-yksiköllä, vuonna 2020 vero saisi olla enintään puoli prosenttiyksikköä ja 2021 prosenttiyksikön korkeampi kuin vuonna 2019. Ehdotus ei todennäköisesti riitä estämään kokonaisverotuksen nousua. Kokonaisverotus voi nousta myös siksi, jos kunnat nostavat veroja jo ennen uudistusta. Kuntien verokaton tulisi olla kokonaisuutena ainakin viiden vuoden pituinen kattaen vuodet 2019 - 2023.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Väliaikaishallinnon yhteistyö keskeisten sidosryhmien, kuten yrittäjien, yritysten ja elinkeinoelämän kanssa tulee varmistaa vähintäänkin huomioimalla asia lain yksityiskohtaisissa perusteluissa.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

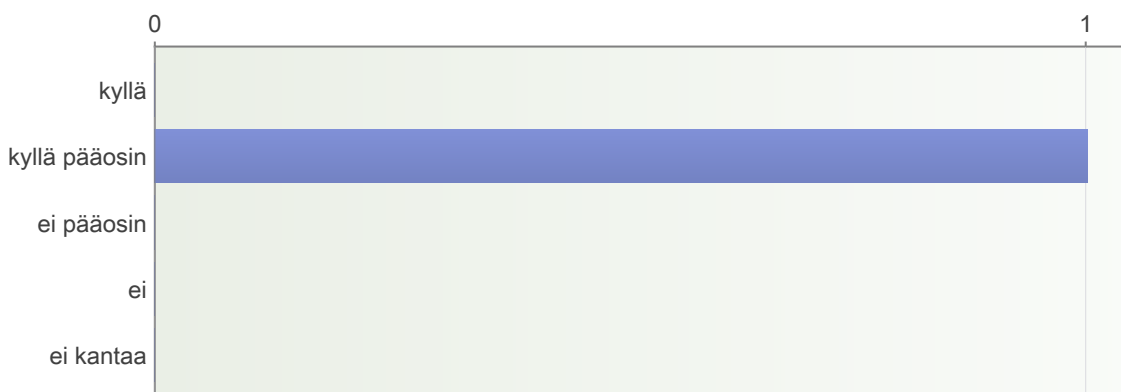

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Ongelmana on, että tämä voi potentiaalisesti muodostaa moraalikato-ongelman, koska rahoitus ja palveluiden käyttö etäännyvät toisistaan.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

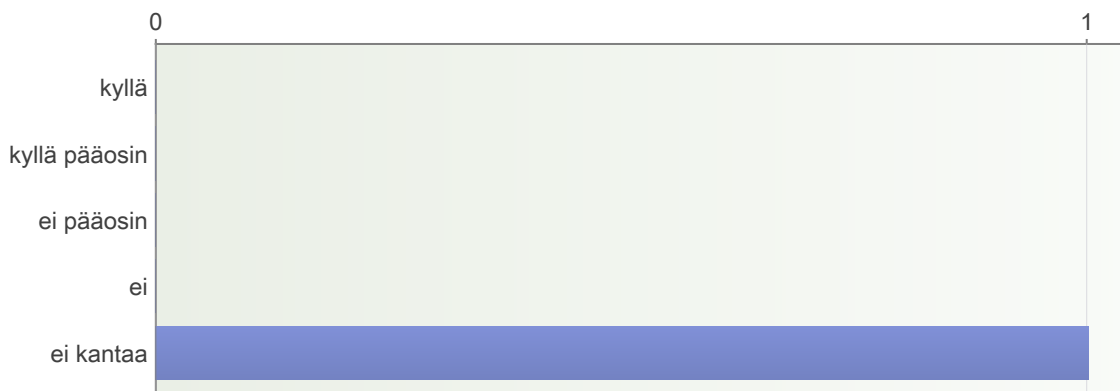

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Olettaen, että lakisääteisten tehtävien muutokset näkyvät valtion rahoitusosuuksissa täysimääräisesti.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Annetuilla tiedoilla tähän on mielestämme mahdotonta ottaa kantaa.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Siirtymäaika on riittävä, joskin löytyy myös argumentteja lyhyemmälle siirtymävaiheelle.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

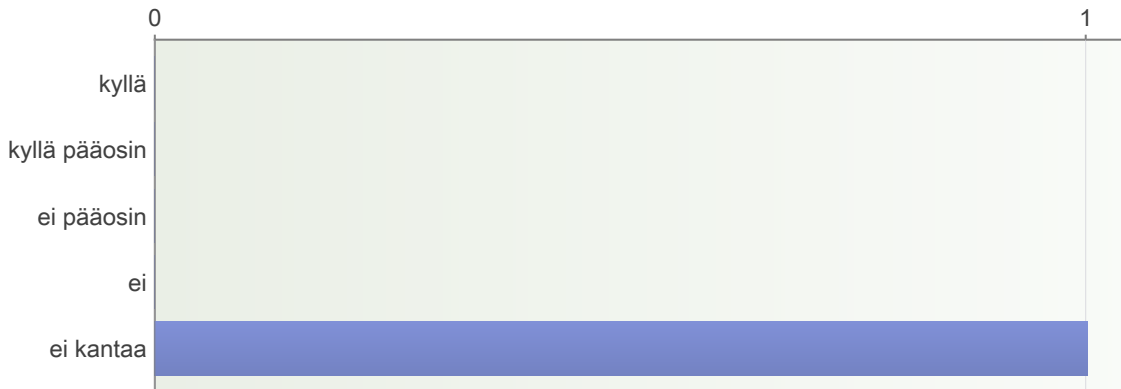
Vastaajien määrä: 1

- Verotus ei saa nousta.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?

(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

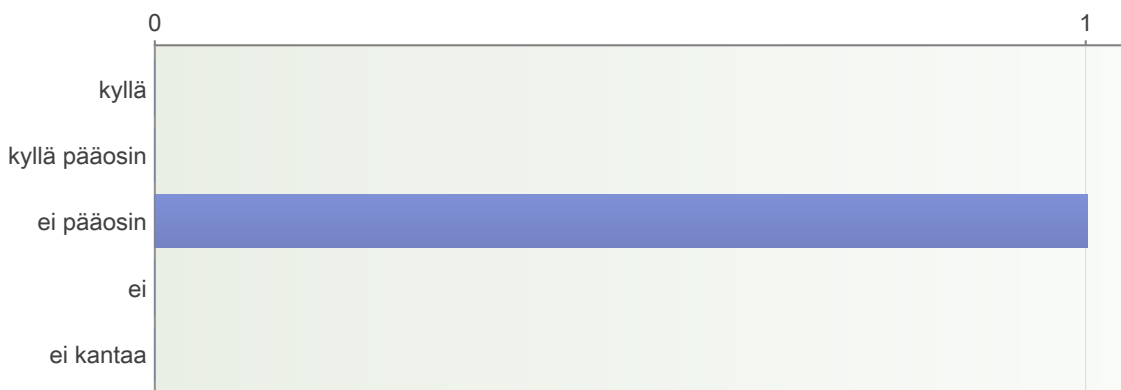
Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

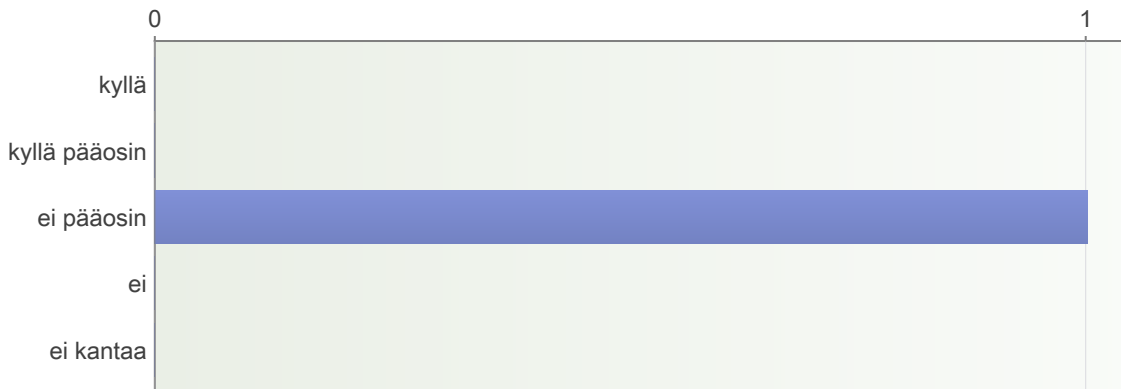

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Tavoitteet ovat sinänsä hyvät, mutta on epätodennäköistä, että ne käytännössä toteutuvat kuntatalouden tasolla.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

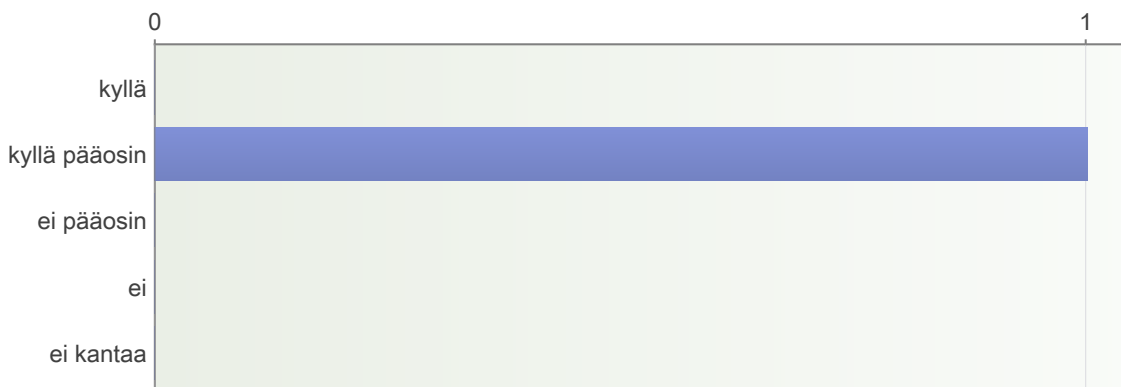
- Ensinnäkin, valtionosuusjärjestelmä ei ole vielä valmis. Toiseksi, ongelmaksi voi muodostua lakisääteisten ja muiden kunnan kannalta elintärkeiden tehtävien eriarvoistuminen.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Uudistuksen jälkeen verovelvolliset maksaisivat vähemmän kunnallisveroa ja enemmän valtionveroa kuin nykyisin, mutta kokonaisuutena verotuksen olisi tarkoitus pysyä ennallaan. Valtion verojärjestelmän muutokset ovat pääosin hyväksyttäviä. Koska yli puolet kunnallisverosta siirretään uudistuksessa valtion progressiiviseen tuloverotukseen, edessä on erittäin haasteellinen uudistus myös pidemmällä aikavälillä. Kokonaisverotason kiristymistä tulee torjua ja asettaa tavoitteeksi myös laajempi vähennysjärjestelmän uudistaminen, jonka tavoitteena ovat kokonaisverotuksen nousua estävät toimet selvästi pidemmällä aikavälillä kuin vain siirtymävuosina.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

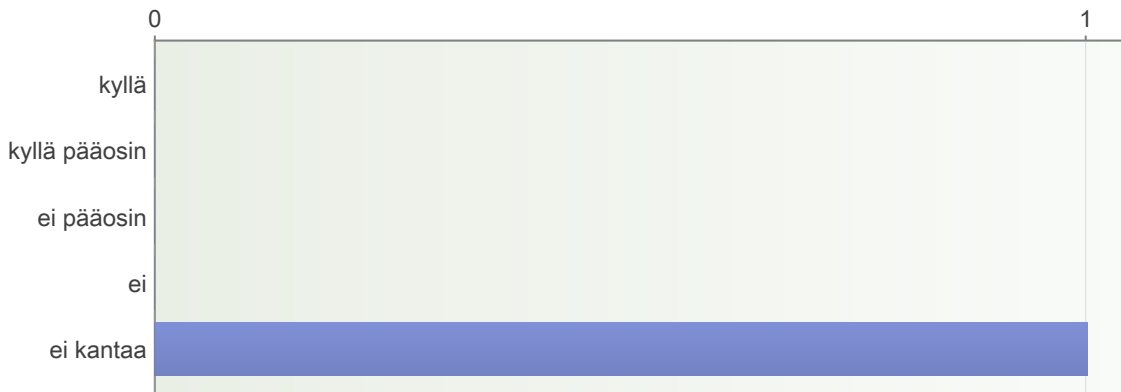
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Suomen Yrittäjissä on 115 000 jäsentä. 99,8 % Suomen yrityksistä on pk-yrityksiä. Työntekijöistä 2/3 työskentelee pk-yrityksissä ja viimeisen 10 vuoden aikana pk-yrityksiin on syntynyt noin 100 000 uutta työpaikkaa. Samana aikana suuryrityksiin on syntynyt noin 7 000 uutta työpaikkaa.

On kriittistä, että sote- ja maakuntauudistuksen kaikissa vaiheissa arvioidaan tarkasti uudistuksen vaikutukset pk-yrittäjiin ja yrittäjyyden edellytyksiin sekä lyhyellä että pitkällä tähtäimellä.

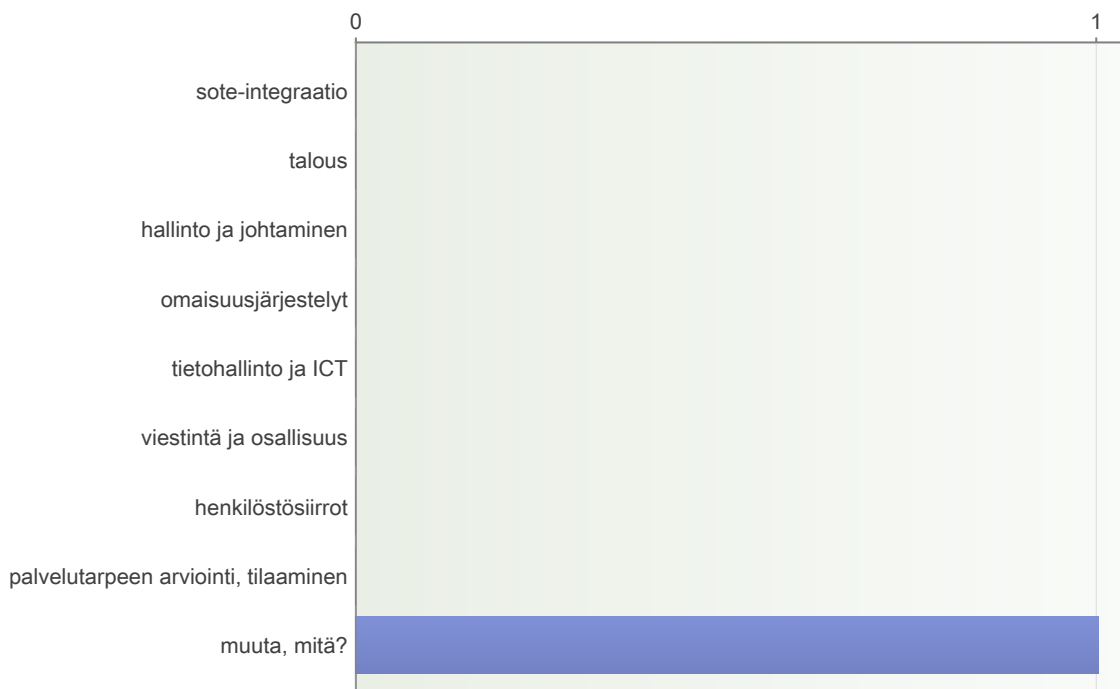
Suomen Yrittäjillä on 20 aluejärjestöä, jotka vastaavat suunnilleen ehdotettua maakuntajakoa. Yrittäjäjärjestö haluaa olla maakuntien kumppani osallistuen uudistuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Uudistus muuttaa merkittävästi myös yrittäjien toimintaympäristöä. Hallitus on linjannut, että pk-yritysten rooli tulevaisuuden sote-palvelujen tuottajina halutaan varmistaa. On tärkeää, että osana tätä pohditaan, mahdollistetaan ja ehkä resursoidaankin yksinyrittäjille, pk-yrityksille ja järjestöille liiketoimintaosaamisen koulutusta. Tämä tulee sisällyttää osaksi valtakunnallista muutosjohtamista. Suomen Yrittäjä toimialajärjestöineen osallistuu mielellään tähän yhteistyöhön.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- 120 § Taloudellinen eriyttäminen ja hinnoittelu maakunnan toimiessa kilpailutilanteessa markkinoilla
Maakuntalain 120 § yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että EU-komissio on edellyttänyt maakuntalaissa olevan taloudellisen eriyttämisvelvoitteen ottamista kuntalakiin. Suomen Yrittäjät painottaa, että taloudellinen eriyttäminen on oleellinen edellytys kilpailuneutraaliteetin toteutumiseksi ja vaatii, että velvoite sisällytetään kuntalakiin viipymättä.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.